

УДК 642.5

Олеся Прісс

д-р техн. наук, професор

Валентина Жукова

канд. с-г. наук, доцент

кафедра харчових технологій та готельно-ресторанної справи,

*Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного*

ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО ХАРЧОВОГО СЕРЕДОВИЩА ЧЕРЕЗ ВПЛИВ ПІДПРИЄМСТВ HoReCa

Сьогодні пересічний українець, на відміну від пересічного європейця, надзвичайно мало вірить у те, що ресурси планети є вичерпними. Приказка «на мій вік хватить» не викликає жодних заперечень у переважної більшості нашого суспільства. Тож наш споживач мало зрозуміє світову проблему потреби змін у моделях виробництва і споживання продовольства. Проте вже сьогодні на державному рівні обговорюють питання необхідності трансформації продовольчих систем [1]. Це пов'язано зі збільшуваними загрозами стійкості продовольчих систем. Способи, якими ми виробляємо і споживаємо продукти харчування, завдають великої шкоди довкіллю і базі природних ресурсів [2]. Наші продовольчі системи стають дедалі більш крихкими. Україна намагається впровадити нові підходи до формування збалансованого раціону кожного українця [3] та створити здорове харчове середовище.

Харчова середовище – це «фізичний, економічний, політичний і соціокультурний контекст, в якому споживачі взаємодіють з продовольчої системою, щоб приймати рішення про придбання, приготуванні та споживанні їжі» [4]. У багатьох харчових середовищах легше віддавати перевагу і купувати бідні на поживні речовини і висококалорійні продукти, а не продукти, які краще підходять для здорового харчування. Сьогодні кожна четверта людина має дохід,

недостатній для здорового харчування [5]. Навіть там, де екологічно чисті і корисні для здоров'я продукти доступні за ціною, маркетинг, реклама та попит на швидкість і зручність сприяють просуванню продуктів, котрі не відповідають сучасним уявленням про здорове харчування. Тож зміну режиму харчування не може трактувати як виняткову відповідальність споживачів. На поведінку споживачів впливає безліч складних і взаємозалежних соціальних, екологічних та індивідуальних чинників, багато з яких визначають поведінку автоматично, навіть несвідомо. Стійкі, здорові моделі харчування можуть бути досяжними тільки в умовах здорового харчового середовища за наявності узгодженої державної соціокультурної політики.

Сьогодні в Україні щодо змін підходів до питання харчування виокремлено ключові вектори: здорова та різноманітна їжа в достатній кількості для всіх; зміна культури споживання харчових продуктів та відновлення сфери HoReCa після пандемії [3].

Саме окремим підприємствам HoReCa, котрі хочуть проявити лідерство та продемонструвати обізнаність у новітніх трендах, сприяти досягненню стійкості продовольчих систем, варто взяти на себе амбітні додаткові зобов'язання щодо популяризації здорового харчування та формування здорового харчового середовища. Українці здебільшого недооцінюють потенціал закладів ресторанного господарства у зміні харчових звичок, споживчих переваг та дієт. Проте світовий ринок послуг громадського харчування досяг значення 2334 мільярди доларів США у 2020 році. За прогнозами Групи IMARC очікується зростання ринку на рівні приблизно 5 % упродовж 2021–2026 років [6]. Тож вплив закладів HoReCa на формування харчового середовища також зростатиме.

Таким підприємствам важливо буде акцентувати увагу споживача на методі приготування страви та на тому, що вона містить чи не містить, а це призведе до екологічного та етичного споживання та усвідомлення безпечної та здорової їжі.

Ключові слова: HoReCa, харчове середовище, продовольчі системи.

Список використаних джерел

1. Качка Т. Головним пріоритетом розвитку продовольчих систем в Україні є здорове харчування для всіх. Підготовчий Саміт ООН з продовольчих

- систем. Міністерство економіки України.– URL: <http://surl.li/aibbg> (опубліковано 28 липня 2021 року).
2. Trends in global agricultural land use: implications for environmental health and food security / Ramankutty, N., Mehrabi, Z., Waha, K., Jarvis, L., Kremen, C., Herrero, M., & Rieseberg, L. H. // Annual review of plant biology.– 2018.– № 69.– P. 789–815.
  3. Роль збалансованого харчування в сучасній продовольчій системі України. Висновки Національного діалогу «Трансформація продовольчих систем: український контекст».– URL: <http://surl.li/aibbl>
  4. The High Level Panel of Experts. Report # 12 – Nutrition and food systems HLPE, 2017.– URL: <http://www.fao.org/3/i7846e/i7846E.pdf>
  5. Affordability of the EAT–Lancet reference diet: a global analysis / Hirvonen, K., Bai, Y., Headey, D., Masters, W. A. // The Lancet Global Health.– 2020.– Vol.8(1).– P.59–66. [https://doi.org/10.1016/S2214-109X\(19\)30447-4](https://doi.org/10.1016/S2214-109X(19)30447-4)
  6. Food Service Market: Global Industry Trends, Share, Size, Growth, Opportunity and Forecast 2021–2026.– URL: <https://www.imarcgroup.com/food-service-market>.